

Аналіз показав, що для слухачів найбільш прийнятним інструментом для організації дистанційного навчання є засоби телекомунікацій. На питання «Вкажіть засоби, найбільш прийнятні для Вас у дистанційному навчанні» 12 респондентів із 22 (54,5%) віддали перевагу саме телекомунікаційним технологіям; освітні середовища відзначили 6 осіб (27,3%); електронну пошту – 4 особи (18,2%).

Результати проведеного дослідження будуть ураховані для вдосконалення організації дистанційного навчання.

УДК 331.5.021:005.21-057.875

А.М. Волосов, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ВИПУСКНИКІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ КРІЗЬ ПРИЗМУ ВИМОГ СТЕЙКХОЛДЕРІВ

Існує думка, що випускники економічних спеціальностей закладів вищої освіти формують економічну систему країни. Цей погляд демонструє роль економічної освіти як у сучасних ринкових процесах, так і в інноваційних перетвореннях суспільства. Беззаперечно, що конкурентоздатність і конкурентостійкість національної економіки безпосередньо залежать і потребують відповідної підтримки від усіх зацікавлених сторін: держави, її інституцій, бізнесу, інфраструктури ринку праці, закладів вищої освіти (ЗВО), фізичних осіб як представників попиту на освітні послуги і суб'єктів пропозиції набути компетенцій і компетентностей. Незважаючи на існуючі думки про надлишок на ринку праці спеціалістів економічного напрямку, результати досліджень останніх років наочно доводять, що потреба у фахівцях економічного спрямування існує [1–3]. Тому формування, підтримка та розвиток конкурентних переваг економістів в бізнес-структурах є не тільки пріоритетним завданням інноваційної економіки та ринку праці, але й закладів вищої освіти та самих випускників. Адже конкурентні відносини для них дедалі більше стають невід'ємною складовою професійної успішності. Зауважимо, що конкурентні переваги (як прояв конкурентоспроможності) та конкурентна привабливість випускника не є постійною якістю здобувача вищої економічної освіти. Вони не можуть бути створеними «раз і назавжди», а зазнають якісних змін під впливом нових вимог з боку зацікавлених осіб.

Конкурентоспроможність економіста на ринку праці на виході з закладу освіти корелюється із запитами економіки, тому в межах навчально-освітнього процесу певного ЗВО, лише починається її формування, яке продовжується після отримання ним першого місця роботи, і в ідеалі, повторюється циклічно відповідно до знов виникаючих потреб і вимог.

Держава через власні інституції висуває свої вимоги щодо набуття конкурентоздатності випускниками економічних спеціальностей до усіх інших учасників цього процесу: абітурієнтів, закладів вищої освіти, здобувачів вищої освіти, потенційних і діючих роботодавців, рекрутингових агенцій, служб зайнятості, установ з післядипломної освіти тощо. Її вимоги реалізуються через відповідні механізми й інструменти підготовки відповідних спеціалістів, починаючи з правового регулювання системи вищої освіти, і далі: системи ЗНО абітурієнтів, визначення державного замовлення на підготовку фахівців економічних спеціальностей, процедур ліцензування й акредитації ЗВО, контролю навчального процесу, атестації та працевлаштування випускників й інш. Це дозволяє сформувати у випускника певний рівень компетентностей, який не завжди відповідає запитам роботодавця. Сьогодні перелік найбільш значущих для бізнесу загальних, професійних та особистісних компетенцій випускника економічного спрямування налічує понад двадцять [2, 3]. Рівень затребуваності їх варіюється залежно від галузевої приналежності бізнесу і свідчить про існування досить гострої проблеми різноспрямованості інтересів ЗВО, випускників і роботодавців. Однією з головних вимог бізнесу до випускника є здатність до постійного підвищення ним рівня власної кваліфікації, тоді як наявність досвіду роботи за спеціальністю (конкретною посадою) вже не стоїть на одному з перших місць у переліку вимог. Вимоги випускника головним чином концентруються на розмірі зарплатні, умовах праці і, меншою мірою, на якості навчання.

Узгодженню інтересів, виявленню проблемних сфер навчальної і практичної підготовки здобувачів вищої освіти, і врешті решт, реальному підвищенню рівня конкурентоздатності випускників сприятиме низка спільних заходів з інтеграції навчального та виробничого процесів, соціального партнерства влади, бізнесу, ЗВО та здобувачів вищої освіти.

Таким чином, конкурентоздатність фахівців з економічних спеціальностей створюється всіма стейкхолдерами: державними інституціями всіх рівнів, закладами вищої освіти, бізнес-структурами і, в першу чергу, самими здобувачами вищої освіти.

Список джерел інформації

1. Отт М., Тимченко О. Ким бути: кого шукають роботодавці та які спеціальності обирають студенти? URL: <https://voxukraine.org/uk/kim-butikogo-shukayut-robotodavtsi-ta-yaki-spetsialnosti-obirayut-studenti/>

2. Лисиця Н., Ус М. Вимоги роботодавців до компетентностей випускників економічних спеціальностей. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/21925/1>

3. Аналіз вимог роботодавців до майбутніх фахівців економічного спрямування: знання та навичка майбутнього / soft skills vs hard skills. URL: <https://spa.ukma.edu.ua/wp-content/uploads/2021/01/8F.pdf>

УДК 334.722:330.341

Д. Галаян, д-р екон. наук, проф. (*ВДЕУ, Єреван, Вірменія*)

Т.М. Мкртчян, д-р екон. наук (*ВДЕУ, Єреван, Вірменія*)

В.А. Гросул, д-р екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

С.О. Зубков, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНА ПІДТРИМКА РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ КОМПЕТЕНЦІЙ МОЛОДІ

Молодіжне підприємництво сприяє вирішенню низки соціально-економічних проблем будь-якої держави. На розвиток молодіжного підприємництва чинять вплив багато чинників, серед яких визначальне місце посідає інституціональна підтримка розвитку підприємницьких компетенцій молоді.

Основною метою дослідження було визначення впливу чинників освіти на здійснення підприємницької діяльності в Україні з погляду експертів. Рівень експертизи підтверджено відповідністю експертів, які взяли участь в опитуванні, не менше, ніж двом із п'яти критеріїв: досвід у підприємницькій діяльності, управлінні бізнесом або розробки політики підприємницької діяльності не менше трьох років; освіту у сфері управління бізнесом або подібне; академічна дослідна діяльність протягом останніх п'яти років; міжнародний досвід у різних заходах, пов'язаних із підприємництвом; представник державних органів розвитку економіки, бізнесу або підприємництва.

Основними індикаторами оцінки були політична та економічна стабільність у країні, безпека; державна підтримка молодіжного підприємництва; рівень бюрократії; наскільки легко почати свій бізнес (процедури, час, витрати); можливості отримання фінансування; законодавство, що підтримує підприємницьку діяльність; наскільки